

.....
การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้กระบวนการ

6A โรงเรียนบ้านขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

The Development of Learner Quality on Achievements by the 6A Process of Ban Kham
School Under the Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 3

แดนไพร สีมาคาม

Danprai Seemakam

โรงเรียนบ้านขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

Ban Kham School Under the Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 3

E-mail: danprai1976@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4013-7477>

Received 02/10/2022

Revised 06/10/2022

Accepted 06/10/2022

บทคัดย่อ

รัฐบาลได้กำหนดนโยบายด้านการศึกษา เร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาในการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ทุกระดับชั้น โดยวัดผลจากการผ่านการทดสอบมาตรฐานในระดับชาติและนานาชาติ ซึ่งสังคมไทยและ
กระทรวงศึกษาธิการกำลังให้ความสำคัญเป็นอันดับต้น ๆ และพยายามพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยสถานศึกษา
ทุกแห่งจำเป็นต้องสร้างความเชื่อมั่นแก่สังคมว่าสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามที่สังคมคาดหวัง ดังนั้นการ
วิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษากระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (2) ศึกษา
สภาพการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (3) สร้างและพัฒนา
กระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ (4) ศึกษาผลการทดลองใช้
กระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การศึกษาครั้งนี้ทำการศึกษาที่ โรงเรียน บ้านขาม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผู้วิจัยใช้ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย
ที่เกี่ยวข้อง มาเป็นแนวทางเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย สร้างเครื่องมือ เก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งการ
สร้างและพัฒนากระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนบ้านขาม สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา แบ่งการวิจัยออกเป็น 4
ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษากระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพ
การดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระยะที่ 3 สร้างและพัฒนา
กระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และระยะที่ 4 ศึกษาผลการทดลองใช้
กระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่า (1) กระบวนการพัฒนาคุณภาพ
ผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มี 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพ
ผู้เรียน 2) การกำหนดเป้าหมายและความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 3) การสร้างความตระหนักและการ
มีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 4) การจัดการเรียนการสอน 5) การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล

[613]

และ 6) การจัดกิจกรรมเสริมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งทั้ง 6 ขั้นตอนมีความเหมาะสมตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (2) สภาพการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกขั้นตอน ซึ่งขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การกำหนดเป้าหมายและความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน รองลงมาคือ การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล ส่วนองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การจัดการเรียนการสอน (3) กระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ กระบวนการ 6A ประกอบด้วย A1 (Analysis) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน A2 (Aims) การกำหนดเป้าหมายและความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน A3 (Awareness) การสร้างความตระหนักและการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน A4 (Active Learning) การจัดการเรียนรู้เชิงรุก A5 (Assessment) การประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และ A6 (Addition) การเสริมเติมความรู้ ซึ่งกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความเหมาะสมตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ (4) ผลการทดลองใช้กระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โดยรวมทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ปีการศึกษา 2564 เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2563 ร้อยละ 12.74 ค่าคะแนนเฉลี่ยผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test : RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยรวมปีการศึกษา 2564 เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2563 เฉลี่ยร้อยละ 7.47 ค่าคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบวัดความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (National Test : NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยรวมปีการศึกษา 2564 เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2563 เฉลี่ยร้อยละ 61.24 และค่าคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (Ordinary National Education Test : O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมปีการศึกษา 2564 สูงกว่าปีการศึกษา 2563 เฉลี่ยร้อยละ 16.59

คำสำคัญ: การพัฒนา; คุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน; กระบวนการ

Abstract

The government has set up educational policies to accelerate the quality of education to increase learning achievement at all levels, as measured by passing national and international standardized tests, which Thai society and the Ministry of Education are giving priority. In the beginning and in trying to improve the quality of education, all educational institutions need to build confidence in a society that they can provide a quality education that meets the expectations of society. Thus, the research aims : (1) to study the process of improving learner quality in terms of learning achievement, (2) to study the operating conditions according to the process of developing learners' quality in terms of learning

achievement, (3) establish and develop the process of developing learners' quality in terms of learning achievement, and (4) to study the results of an experiment in using the process of developing learners' quality in terms of learning achievement. This research was conducted at Ban Kham School under Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 3. The data resources from the study of documents and related research are used as guidelines for defining research concepts, creating data collection tools, as well as creating and developing processes for improving the quality of learners in terms of learning achievement. This research is Research & Development divided into 4 phases as follows: (1) Phase 1 studied the process of developing learner quality in terms of learning achievement. (2) Phase 2 is to study the operational conditions according to the process of developing learners' quality in terms of learning achievement. (3) Phase 3: Build and develop the process of developing learners' quality in terms of learning achievement. And Phase 4 is to study the results of an experiment using the process of improving learner quality in terms of learning achievement. The research results found that: (1) The process of improving the quality of learners in terms of learning achievement consists of 6 steps: (a) Analysis of basic data to improve learner quality. (b) goal setting and achievement of learner quality development. (c) Raising awareness and participation to improve learner quality. (d) teaching and learning management. (e) Supervision, supervision, monitoring, and evaluation. And (f) the organization of supplementary activities to improve the quality of learners. All 6 steps were appropriate according to the opinions of 5 experts, overall, at the highest level. (2) The operating condition according to the process of improving the quality of learners in terms of overall learning achievement is at a moderate level. When considered step by step, it was found to be at a moderate level at every step, where the highest average step is to set goals and achieve learner quality development, followed by supervision, monitoring, and evaluation. The lowest mean component was teaching and learning. (3) The process of developing learner quality in terms of learning achievement at Ban Kham School under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 3 is a process 6A consisting of A1 (Analysis) Basic data analysis to improve learner quality. A2 (Aims) goal setting and achievement of learner quality development. A3 (Awareness) Raising awareness and participation to improve learner quality. A4 (Active Learning) Proactive learning management. A5 (Assessment) Assessment to improve

.....

learner quality. And A6(Addition) knowledge enhancement. The process of improving the quality of learners in terms of learning achievement was appropriate according to the opinions of the 5 experts as a whole at the highest level. And (4) The results of the experiment on the process of developing learners' quality in terms of learning achievement found that the average academic achievement score of grades 1-6 students including 8 learning subject groups in the academic year 2021 increased by 12.74% from the academic year 2020. The average score of the Reading Test (RT) grade 1 overall in the academic year 2021 increased from the academic year 2020 by an average of 7.47 percent. The average score of National Test (NT) grade 3 overall in the academic year 2021 increased from the academic year 2020 by an average of 61.24%. The average score of the Ordinary National Education Test (O-NET) Grade 6 overall, the academic year 2021 was 16.59 percent higher than that of the 2020 academic year.

Keywords: Development; Quality of Learners in Terms of Learning Achievement; Process

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนา กำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศ เพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทัน การเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษา อัตลักษณ์ ของประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2560 : 1) ในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการ ศึกษา โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553) มุ่งเน้นการจัดระบบโครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักความมีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจ การกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกัน คุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษามีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาครูคณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ระดมทรัพยากรจากแหล่ง ต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เพื่อจัดการศึกษาตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็น มนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่น ในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง

เจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาคือ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553 : 4) โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุลต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ การเรียนรู้ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สุขศึกษาและ พลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ โดยในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553 : 8) ดังนั้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จึงต้องจัดให้ครอบคลุมทั้งด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ด้านคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ด้านความรู้และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ด้านการคิดเป็น ทำเป็น และด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2555 : 21-56)

รัฐบาลได้กำหนดนโยบายด้านการศึกษา เร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาในการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนทุกระดับชั้น โดยวัดผลจากการผ่านการทดสอบมาตรฐานในระดับชาติและนานาชาติ ซึ่งสังคมไทยและกระทรวงศึกษาธิการกำลังให้ความสำคัญเป็นอันดับต้น ๆ และพยายามพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยสถานศึกษาทุกแห่งจำเป็นต้องสร้างความเชื่อมั่นแก่สังคมว่าสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามที่สังคมคาดหวัง สามารถจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและบรรลุตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ให้ความสำคัญในการยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นอย่างมากโดยได้กำหนดจุดเน้นด้านผู้เรียนว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบระดับชาติ (O-NET) กลุ่มสาระหลัก เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 3 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2558ก : 40) อย่างไรก็ตาม แม้ภาครัฐจะมี ความพยายามในการปฏิรูปการจัดการศึกษาให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม แต่ยังคงพบว่า ปัญหาการศึกษาไทยเข้าสู่ภาวะวิกฤตมากขึ้น คุณภาพการศึกษาทุกระดับตั้งแต่ระดับปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาในภาพรวมอยู่ในสถานการณ์ที่น่าเป็นห่วง ซึ่งจะเห็นได้จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Test : O-Net) โดยในทุกปีพบว่า ผลการทดสอบเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ เด็กไทยมีความรู้ต่ำกว่ามาตรฐาน หรือแม้แต่ผลการศึกษาขององค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development, OECD) ที่รู้จักกันในชื่อของ PISA (Program for International Student Assessment) ก็พบว่า มีนักเรียนไทยเพียงร้อยละ 1 เท่านั้น ที่จัดว่ามีความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับสูง (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2560 : 2) ซึ่งสอดคล้องกับผลการพัฒนาการศึกษาในช่วงปี 2552 - 2559 พบว่า ประเทศไทยประสบปัญหาหลายด้านที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน โดยเฉพาะด้าน

คุณภาพการศึกษา ผลการพัฒนายังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมาก และต่ำกว่าหลายประเทศในแถบเอเชีย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2560 : จ) ดังนั้นหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความสำคัญและเร่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเกิดผลสำเร็จตามเป้าหมาย โดยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นตัวบ่งชี้สำคัญที่สะท้อนผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมให้มีศักยภาพสูงสู่มาตรฐานสากลและมีความสามารถทัดเทียมนานาชาติ โดยใช้ผลคะแนนจากการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) เป็นตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษาของนักเรียนไทยซึ่งสอดคล้องกับ อภิวัฒน์ แสนคุ้ม (2561 : 19) ที่กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นตัวชี้วัดทางการศึกษาที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพการศึกษาของเด็กไทย เพราะเป็นสิ่งรับประกันการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความพร้อม มีศักยภาพสู่การพัฒนาในด้านต่าง ๆ โดยในปัจจุบันจะมีการปฏิรูปการศึกษาปฏิรูปการเรียนรู้ ปรับปรุงบทบาทของครูจากผู้บอกความรู้มาเป็นผู้จัดประสบการณ์แล้วก็ตาม แต่ก็ยังพบว่าการศึกษาไทยมีปัญหาเรื่องคุณภาพการศึกษา เห็นได้จากสรุปผลการศึกษาศักยภาพของเด็กไทยของกรมวิชาการพบว่า นักเรียนระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา มีศักยภาพต่ำสุดในทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในอนาคต โดยเฉพาะทักษะการคิด (จำริญ จิตรหลัง. 2562 : 2)

ทั้งนี้จากการศึกษาว่า สาเหตุที่ทำให้คะแนน O-NET ของนักเรียนตกต่ำนั้นมีด้วยกันหลายปัจจัย ซึ่งปัจจัยที่สำคัญได้แก่ ทักษะและความสามารถของผู้บริหารโรงเรียน ความสามารถของครูผู้สอนนักเรียน การชี้แนะที่ถูกต้อง หลักสูตรไม่สอดคล้องกับสภาพบริบทท้องถิ่น บรรยากาศไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ นักเรียนไม่มีความกระตือรือร้นในการศึกษาเล่าเรียน ผู้ปกครองขาดความตระหนักและส่งเสริมต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน และขีดจำกัดของนักเรียนในโอกาสที่จะได้รับจากส่วนกลางตามโครงการต่าง ๆ (อรสา ดีทุ่ง. 2559 : 3) ทำให้การจัดการศึกษายังขาดคุณภาพและมาตรฐานในทุกระดับ คุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทยยังอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ คนไทยได้รับโอกาสทางการศึกษาสูงขึ้น โดยมีจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรวัยแรงงานเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่เมื่อพิจารณาคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) พบว่า มีค่าเฉลี่ยต่ำในทุกกลุ่มสาระ และการศึกษาไทยในทุกระดับยังมีปัญหาเชิงคุณภาพที่ต้องเร่งแก้ไข (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2560 : 67) ซึ่งในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพนั้นต้องอาศัยองค์ประกอบหลายด้านในการดำเนินการที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และระดับผลสัมฤทธิ์ ได้แก่ ตัวผู้เรียน ตัวครู และการได้รับสนับสนุนทางการศึกษา

โรงเรียนบ้านขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีผลการทดสอบระดับชาติต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ และประสบปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจากข้อมูลรายงานการประเมินคุณภาพภายในรอบสาม (พ.ศ. 2555-2558) ที่เป็นการประเมินครั้งสุดท้ายของสถานศึกษา พบว่า ระดับปฐมวัย มีผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพดีมาก โดยทุกตัวบ่งชี้มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก ส่วนระดับประถมศึกษา มีผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพดี โดยมีผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก 8 ตัว

.....
บ่งชี้ ระดับดี 4 ตัวบ่งชี้ และระดับพอใช้ 1 ตัวบ่งชี้ ซึ่งตัวบ่งชี้ที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้และมีผลการประเมินต่ำสุดของสถานศึกษา ได้แก่ มาตรฐานที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้ระบุจุดที่ควรพัฒนาไว้อย่างชัดเจนว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีคุณภาพต้องปรับปรุง ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ และต้องปรับปรุงเร่งด่วน ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2557 : 3, 9-11) ซึ่งทั้ง 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นกลุ่มสาระหลักที่มีความสำคัญและต้องปรับปรุงพัฒนาอย่างเร่งด่วน โดยสถานศึกษาได้นำผลการประเมินมาวิเคราะห์เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนพัฒนาจัดการศึกษา และพยายามปรับวิธีเรียน เปลี่ยนวิธีสอน และรูปแบบการบริหารจัดการใหม่ เพื่อแก้ปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา แต่ผลการพัฒนายังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

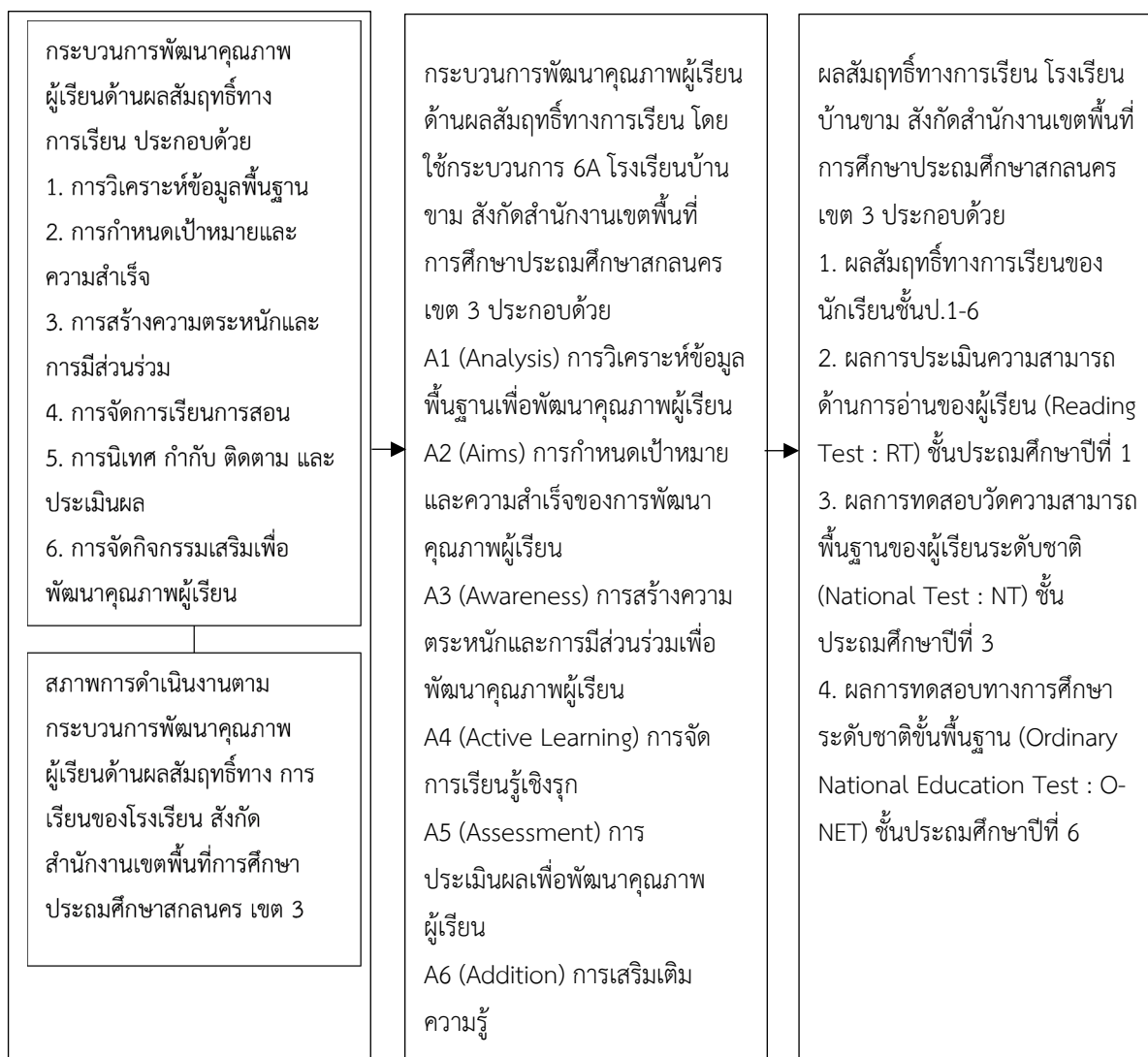
จากสภาพปัญหาเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนบ้านขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีความตระหนักและเล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งระบบ โดยเฉพาะการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 การทดสอบวัดความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (National Test : NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Test : O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้กระบวนการ 6A โรงเรียนบ้านขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เพื่อให้ได้กระบวนการที่เหมาะสมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียน บ้านขาม และสถานศึกษาอื่นทั่วไปสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
3. เพื่อสร้างและพัฒนากระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียน บ้านขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
4. เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้กระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียน บ้านขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ จันทิมา นนทิก (2552 : 59-60); ประหยัด อนุศิลป์ (2555 : 44); สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556 : 29); ประชา แสนเย็น (2558 : 202-233); อุดมสิน คันธภูมิ (2558 : 193); วิสิทธิ์ศักดิ์ ชัยเกิด (2559 : 286-288); ศุภกฤต ดิษฐสุวรรณ (2559 : 90-91); ธนสมพร มะโนรัตน์ (2560 : 219-223); อภิวัฒน์ แสนคุ้ม (2561:19-29); สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดร้อยเอ็ด (2563 : 20) มาสังเคราะห์สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 4 ระยะ ซึ่งในแต่ละระยะมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษากระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แล้วนำมาสังเคราะห์เพื่อจัดกลุ่มกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. ตรวจสอบความเหมาะสมของกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อนำมากำหนดขอบข่ายและกรอบแนวคิดของการวิจัย
2. ศึกษาสภาพการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยการสอบถาม ความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน จำนวน 372 คน

ระยะที่ 3 สร้างและพัฒนากระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนบ้านขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. นำข้อมูลที่ได้จากระยะที่ 1-2 มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อกำหนดกรอบประเด็นในการสัมภาษณ์ กลุ่มเป้าหมายจากโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยพิจารณาจากโรงเรียนที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test : RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการทดสอบวัดความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (National Test : NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (Ordinary National Education Test : O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563 สูงสุดของเขตพื้นที่ จำนวน 3 โรงเรียน
2. ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนละ 5 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 15 คน
3. นำผลจากการวิจัยในระยะที่ 1-2 และผลการสัมภาษณ์ที่ได้จากโรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มาสังเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
4. สร้าง(ร่าง) กระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนบ้านขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

5. นำ(ร่าง) กระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนบ้านขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ประเมินความเหมาะสม

6. พัฒนาระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนบ้านขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

ระยะที่ 4 ศึกษาผลการทดลองใช้กระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนบ้านขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนบ้านขาม ปีการศึกษา 2563

2. นำกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนบ้านขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นไปทดลองใช้กับโรงเรียนบ้านขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ในปีการศึกษา 2564 ระหว่างวันที่ 14 มิถุนายน 2564 ถึง 11 กุมภาพันธ์ 2565

3. ศึกษาข้อมูลผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ปีการศึกษา 2564

4. เปรียบเทียบข้อมูลผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ระหว่างปีการศึกษา 2563 กับปีการศึกษา 2564

5. สรุปผลการทดลองใช้กระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโรงเรียนบ้านขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้กระบวนการ 6A โรงเรียนบ้านขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. กระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มี 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 2) การกำหนดเป้าหมายและความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 3) การสร้างความตระหนักและการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 4) การจัดการเรียนการสอน 5) การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล และ 6) การจัดกิจกรรมเสริมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งทั้ง 6 ขั้นตอนมีความเหมาะสมตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอนพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกขั้นตอน โดยขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ย

สูงสุด คือ การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และการกำหนดเป้าหมายและความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมาคือ การสร้างความตระหนักและการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.80$) ส่วนขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล และการจัดกิจกรรมเสริมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.60$)

2. สภาพการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกขั้นตอน ซึ่งขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการกำหนดเป้าหมายและความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ($\bar{X} = 3.44$) รองลงมาคือ การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล ($\bar{X} = 3.41$) ส่วนองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.24$)

3. กระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนบ้านขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 คือ กระบวนการ 6A ประกอบด้วย A1 (Analysis) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน A2 (Aims) การกำหนดเป้าหมายและความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน A3 (Awareness) การสร้างความตระหนักและการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน A4 (Active Learning) การจัดการเรียนรู้เชิงรุก A5 (Assessment) การประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และ A6 (Addition) การเสริมเติมความรู้ ซึ่งกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโรงเรียนบ้านขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีความเหมาะสมตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$) เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอนพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกขั้นตอน โดยขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (Assessment : A5) ($\bar{X} = 4.85$) รองลงมา คือ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning : A4) ($\bar{X} = 4.80$) การเสริมเติมความรู้ (Addition : A6) ($\bar{X} = 4.75$) การกำหนดเป้าหมายสู่ความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (Aims : A2) ($\bar{X} = 4.73$) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (Analysis : A1) ($\bar{X} = 4.67$) และการสร้างความตระหนักและการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (Awareness : A3) ($\bar{X} = 4.65$) ตามลำดับ

4. ผลการทดลองใช้กระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนบ้านขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โดยรวมทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ปีการศึกษา 2564 เพิ่มขึ้นจากการศึกษา 2563 ร้อยละ 12.74 เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยปีการศึกษา 2564 เพิ่มขึ้นจากการศึกษา 2563 ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ค่าคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น

.....

สูงสุด คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพิ่มขึ้นร้อยละ 15.22 รองลงมา คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.15 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.66 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.97 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.71 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.30 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.61 และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.33 ตามลำดับ ค่าคะแนนเฉลี่ยผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test : RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยรวมปีการศึกษา 2564 เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2563 เฉลี่ยร้อยละ 7.47 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถ ในปีการศึกษา 2564 เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2563 ทุกด้าน โดยด้านที่ค่าคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นสูงสุด คือ ด้านการอ่านรู้เรื่อง เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 10.05 รองลงมา คือ ด้านการอ่านออกเสียง เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5.10 ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยในระดับเขตพื้นที่ สพฐ. และประเทศ พบว่า โรงเรียนบ้านขาม มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าทุกระดับทั้งโดยรวมและรายด้าน ค่าคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบวัดความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (National Test : NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยรวมปีการศึกษา 2564 เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2563 เฉลี่ยร้อยละ 61.24 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถ ในปีการศึกษา 2564 เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2563 ทุกด้าน โดยด้านที่ค่าคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นสูงสุด คือ ด้านคณิตศาสตร์ เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 70.54 รองลงมา คือ ด้านภาษาไทย เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 52.99 ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยในระดับเขตพื้นที่ สพฐ. และประเทศ พบว่า โรงเรียนบ้านขามมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าทุกระดับ ทั้งโดยรวมและรายด้าน และค่าคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (Ordinary National Education Test : O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมปีการศึกษา 2564 สูงกว่าปีการศึกษา 2563 เฉลี่ยร้อยละ 16.59 เมื่อพิจารณาเป็นรายวิชา พบว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติเพิ่มขึ้น 3 วิชา และลดลง 1 วิชา โดยวิชาที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยปีการศึกษา 2564 เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2563 สูงสุด คือ วิชาคณิตศาสตร์ เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 80.80 รองลงมา คือ วิชาภาษาอังกฤษ เฉลี่ยร้อยละ 17.45 และวิชาวิทยาศาสตร์ เฉลี่ยร้อยละ 2.92 ตามลำดับ ส่วนวิชาที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยปีการศึกษา 2564 ลดลงจากปีการศึกษา 2563 คือ วิชาภาษาไทย ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 1.08 และเมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยในระดับเขตพื้นที่ สพฐ. และประเทศ พบว่า โรงเรียนบ้านขามมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าทุกระดับ ทั้งโดยรวมและรายวิชา

แผนภาพที่ 2 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้
กระบวนการ 6A โรงเรียนบ้านขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยในครั้งนี้มีประเด็นสำคัญที่ค้นพบจากการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทาง การ
เรียน โดยใช้กระบวนการ 6A โรงเรียนบ้านขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต
3 ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ 4 ข้อ สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษากระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มี 6 ขั้นตอน
ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 2) การกำหนดเป้าหมายและ
ความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 3) การสร้างความตระหนักและการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพ
ผู้เรียน 4) การจัดการเรียนการสอน 5) การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล และ 6) การจัดกิจกรรมเสริม
เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งทั้ง 6 ขั้นตอนมีความเหมาะสมตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน
โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอนพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกขั้นตอน โดยขั้นตอน
ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และการกำหนดเป้าหมายและ
ความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน รองลงมาคือ การสร้างความตระหนักและการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา

คุณภาพผู้เรียน และการจัดการเรียนการสอน ส่วนขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การนิเทศ กำกับ ติดตาม และ ประเมินผล และการจัดกิจกรรมเสริมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตามลำดับ

ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่ากระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูล พื้นฐานที่สำคัญและครบถ้วนเกี่ยวกับตัวผู้เรียน เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของปีที่ผ่านมา ผล การทดสอบ O-NET, NT, RT เป็นต้น เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดเป้าหมายความสำเร็จของ การพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน ที่นำไปสู่การวางแผนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งใน การดำเนินงาน จะต้องมีการสร้างความตระหนักและการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนร่วมกันของผู้เกี่ยวข้องทั้งครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล รวมทั้งการจัดกิจกรรมเสริมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทาง

การเรียนเกิดสัมฤทธิ์ผลบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด สอดคล้องกับธนสมพร มะโนรัตน์ (2560 : 233) ที่ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติของโรงเรียนบ้าน ห่องวารี (นิพัทธ์ธรรมมาภรณ์อุปถัมภ์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 พบว่า การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ มี 6 องค์ประกอบ คือ การศึกษาและกำหนด ความต้องการการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การวางแผนพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การพัฒนาครูและบุคลากร การ สร้างทีมงานพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การจัดการเรียนการสอน และการกำกับ ติดตามและประเมินผลเพื่อพัฒนา ผู้เรียน ซึ่งทั้ง 6 องค์ประกอบมีความเหมาะสมตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดร้อยเอ็ด (2563 : 20) ที่ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อยกผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของจังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งมี 8 องค์ประกอบและสัมพันธ์กัน ดังนี้ 1) วิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศผลการทดสอบทาง การศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน 2) สร้างความตระหนักครู/นักเรียนให้เห็นความสำคัญของการสอบ 3) ประสานเครือข่ายผู้ปกครอง 4) กำหนดเป้าหมายร่วมกัน 5)อบรมเชิงปฏิบัติการและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อ พัฒนาครู 6) จัดการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 7) จัดสอนเสริมเพิ่มพูนความรู้ และ8) นิเทศ การเรียนการสอน จัดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ และสะท้อนผลเพื่อปรับปรุงพัฒนาและจัดการเรียน การสอน และยังสอดคล้องกับนิกร ผงทอง (2563 : 53-54) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารเพื่อ ยกกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนอนุบาลเกาะกูด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตราด พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมี 8 องค์ประกอบ คือ 1) การมีส่วนร่วม 2) การวิเคราะห์ 3) การกำหนดเกณฑ์/ค่าเป้าหมาย 4) การสร้างกลยุทธ์ 5) การวางแผน 6) การพัฒนาครู 7) การจัดการเรียนการสอน และ8) การนิเทศ กำกับ ติดตาม โดยภาพรวมขององค์ประกอบมี ความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และยังสอดคล้องกับพรศักดิ์ สุจริตรักษ์ และสุพัตรา สุจริตรักษ์ (2564 :

121) ที่ได้ศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 พบว่า องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ การพัฒนาครู การบริหารเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การวางแผนทางวิชาการการบริหารหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ การสร้างเครือข่ายกับผู้ปกครองและชุมชน และการประเมินและการนิเทศ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับประหยัด อนุศิลป์ (2555 : 1504) ที่กล่าวว่าการบริหารสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมี 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การสร้างความตระหนักร่วมกัน การวิเคราะห์สภาพปัญหา ศึกษาความต้องการของโรงเรียน วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อกำหนดแผนงาน เป้าหมายความสำเร็จ และหาทางเลือกในการพัฒนา ขั้นตอนที่ 2 การจัดการเรียนการสอน การสร้างบรรยากาศในการเรียน จัดหาสื่อและแหล่งเรียนรู้ จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการสอนซ่อมเสริม เพิ่มเวลาในการเรียน มีการทดสอบอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ ๆ และส่งเสริมให้ผู้ปกครององค์กรต่าง ๆ มีส่วนร่วม นำไปสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตลอดจนนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตามอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ ๆ มีการให้คำแนะนำในการจัดการเรียนการสอน มีการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และขั้นตอนที่ 4 ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผล การทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-NET) การนำผลการปฏิบัติงานที่ดีของโรงเรียน บุคคลไปเผยแพร่เป็นแบบอย่าง ยกย่อง ชมเชยต่อสาธารณชน และประกาศเกียรติคุณ ดังนั้นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงมี 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 2) การกำหนดเป้าหมายและความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 3) การสร้างความตระหนักและการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 4) การจัดการเรียนการสอน 5) การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล และ 6) การจัดกิจกรรมเสริมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งทั้ง 6 ขั้นตอนมีความเหมาะสมตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งโดยรวมและรายขั้นตอน

2. ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกขั้นตอน ซึ่งขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการกำหนดเป้าหมายและความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน รองลงมาคือ การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล ส่วนขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดการเรียนการสอน

ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ยังไม่มีกระบวนการที่ชัดเจนในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงส่งผลให้ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกขั้นตอนอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับธนสมพร มะโนรัตน์ (2560 : 59) ที่ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติของโรงเรียนบ้านหนองวารี (นิพัทธ์ธรรมาภรณ์อุปถัมภ์) สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 พบว่า ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบว่า อาจเป็นเพราะโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 (อำเภอเมืองจันทร์) ยังไม่มีรูปแบบที่ชัดเจนและไม่สามารถดำเนินกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลเท่าที่ควร สอดคล้องกับวิสิทธิ์ศักดิ์ ชัยเกิด (2559 : 327-328) ได้ทำวิจัยการพัฒนารูปแบบการจัดการเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของ การจัดการเครือข่ายความร่วมมือ โดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และยังสอดคล้องกับอุดมสิน คันธภูมิ (2558 : 192-193) ที่ได้ทำวิจัยการพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับประหยัด อินแปง (2556 : 57-59) ที่ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 จังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามความคิดเห็นของครู โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ครูมีปัญหาในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านคุณลักษณะของผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับประชา แสนเย็น (2558 : 246) ที่ได้ทำวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กมีปัญหา 3 ด้าน ได้แก่ ปัญหาด้านนักเรียน ด้านครู และด้านชุมชน ซึ่งปัญหาด้านครู คือ ครูยังยึดการสอนแบบเดิมไม่มีนวัตกรรมใหม่ในการสอน เมื่อพิจารณาตามค่าความต้องการจำเป็นในการพัฒนาจึงพบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอนมีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด ซึ่งสอดคล้องตรงกันกับผลการวิจัยในครั้งนี้ที่พบว่า สภาพการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ขาดการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ จึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Test : O-NET) ในภาพรวมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ปีการศึกษา 2563 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศทุกระดับชั้นที่มีการทดสอบ ทั้งระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. 2564 : 37, 40, 44) ถึงแม้จะเป็นการทดสอบแบบสมัครใจที่มีได้บังคับให้นักเรียนทุกคนต้องเข้ารับการทดสอบก็ตาม

3. ผลการสร้างและพัฒนากระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียน บ้านขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 คือ กระบวนการ 6A ประกอบด้วย A1 (Analysis) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน A2 (Aims) การกำหนดเป้าหมายและความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน A3 (Awareness) การสร้างความตระหนักและการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน A4 (Active Learning) การจัดการเรียนรู้เชิงรุก A5 (Assessment) การประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และ A6 (Addition) การเสริมเติมความรู้ ซึ่งกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนบ้านขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีความเหมาะสมตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$) เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอนพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกขั้นตอน โดยขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (Assessment : A5) รองลงมา คือ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning : A4) การเสริมเติมความรู้ (Addition : A6) การกำหนดเป้าหมายสู่ความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (Aims : A2) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (Analysis : A1) และ การสร้างความตระหนักและการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (Awareness : A3) ตามลำดับ

ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่ากระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น โดยทั่วไปจะมีขั้นตอนสำคัญอยู่ 6 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 2) การกำหนดเป้าหมายและความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 3) การสร้างความตระหนักและการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 4) การจัดการเรียนรู้เชิงรุก 5) การประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และ 6) การเสริมเติมความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดร้อยเอ็ด (2563 : 20) ที่ทำการวิจัย พบว่า มี 8 องค์ประกอบที่สัมพันธ์กันในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อยกผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) ของจังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่ 1) วิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน 2) สร้างความตระหนักครู/นักเรียนให้เห็นความสำคัญของการสอบ 3) ประสานเครือข่ายผู้ปกครอง 4) กำหนดเป้าหมายร่วมกัน 5) อบรมเชิงปฏิบัติการและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาครู 6) จัดการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 7) จัดสอนเสริมเพิ่มพูนความรู้ และ 8) นิเทศการเรียนการสอน จัดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ และสะท้อนผลเพื่อปรับปรุงพัฒนาและจัดการเรียนการสอน และสอดคล้องกับสุรพล พิมพ์สอน (2557 : 460-468) ที่ได้ทำวิจัยพบว่า กลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนเก่ง ได้แก่ กลยุทธ์ระดับองค์กร จำนวน 4 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ กลยุทธ์พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาด้วยระบบคุณภาพตามมาตรฐานสากล เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน กลยุทธ์พัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และกลยุทธ์ขยายโอกาสทางการศึกษา พัฒนาสิ่งแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ ซึ่งผลการประเมินกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ ประเด็น กลยุทธ์ มีความเหมาะสม

ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับจรูญ จับบัง และคณะ (2555 : 65-66) ได้ทำวิจัยรูปแบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์หลัก ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาระบบวางแผนและการบริหารจัดการ ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาระบบการเรียนการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษา ยุทธศาสตร์ที่ 3 การเสริมสร้างความพร้อมและความเข้มแข็งของโรงเรียน และยุทธศาสตร์ที่ 4 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา และยังสอดคล้องกับประพสุตพันธ์ ขวลิ (2553 : 89-90) ที่ศึกษา การดำเนินงานยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียน พบว่า การดำเนินงานยกระดับผลสัมฤทธิ์ มี 4 ขั้นตอน คือ (1) การวางแผน (2) การปฏิบัติตามแผน (3) การตรวจสอบประเมินผล และ (4) การนำผล การประเมินมาปรับปรุงงาน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Bizer-hansen (2020 : 37) ที่ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนนักเรียนในห้องเรียนศตวรรษ 21 พบว่า การพัฒนาผลสัมฤทธิ์นักเรียนและกระบวนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ การวัดและประเมินผล โดยเฉพาะการประเมินที่ทักษะของผู้เรียนให้สามารถทำได้จริงในสถานการณ์นั้น ๆ โดยใช้กระบวนการวัดและประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาผลสัมฤทธิ์และกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับวิจารณ์ พานิช (2556 : 45) ที่กล่าวว่า การพัฒนาผลสัมฤทธิ์นักเรียนต้องมุ่งไปที่การส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ ได้เข้าใจ และได้ฝึกพัฒนาการจัดระเบียบความรู้อย่างหลากหลายด้วยการลงมือปฏิบัติ โดยให้ครูคอยติดตามตรวจสอบวัด และประเมินผลการทำงานของนักเรียนเพื่อทราบข้อบกพร่องและนำไปสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ให้ดียิ่งขึ้นโดยผ่านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ อย่างหลากหลาย อาจเป็นด้วยเหตุนี้จึงทำให้ได้กระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้กระบวนการ 6A โรงเรียนบ้านขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ซึ่งประกอบด้วย A1 (Analysis) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน A2 (Aims) การกำหนดเป้าหมายและความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน A3 (Awareness) การสร้างความตระหนักและการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน A4 (Active Learning) การจัดการเรียนรู้เชิงรุก A5 (Assessment) การประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และ A6 (Addition) การเสริมเติมความรู้ มีความเหมาะสมตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน อยู่ในระดับมากที่สุดทั้งโดยรวมและรายขั้นตอน

4. ผลการใช้กระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนบ้านขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โดยรวมทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ปีการศึกษา 2564 เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2563 ร้อยละ 12.74 เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยปีการศึกษา 2564 เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2563 ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ค่าคะแนนเฉลี่ยผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test : RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยรวมปีการศึกษา 2564 เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2563 เฉลี่ยร้อยละ 7.47 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถ ในปี

[630]

การศึกษา 2564 เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2563 ทุกด้าน และเมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยในระดับเขตพื้นที่ สพฐ. และประเทศ พบว่า โรงเรียนบ้านขาม มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าทุกระดับทั้งโดยรวมและรายด้าน ค่าคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบวัดความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (National Test : NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยรวมปีการศึกษา 2564 เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2563 เฉลี่ยร้อยละ 61.24 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถ ในปีการศึกษา 2564 เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2563 ทุกด้าน และเมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยในระดับเขตพื้นที่ สพฐ. และประเทศ พบว่า โรงเรียน บ้านขามมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าทุกระดับ ทั้งโดยรวมและรายด้าน และค่าคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Test : O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมปีการศึกษา 2564 สูงกว่าปีการศึกษา 2563 เฉลี่ยร้อยละ 16.59 เมื่อพิจารณาเป็นรายวิชา พบว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติเพิ่มขึ้น 3 วิชา และลดลง 1 วิชา โดยวิชาที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยปีการศึกษา 2564 เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2563 สูงสุด คือ วิชาคณิตศาสตร์ เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 80.80 รองลงมา คือ วิชาภาษาอังกฤษ เฉลี่ยร้อยละ 17.45 และวิชาวิทยาศาสตร์ เฉลี่ยร้อยละ 2.92 ตามลำดับ ส่วนวิชาที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยปีการศึกษา 2564 ลดลงจากปีการศึกษา 2563 คือ วิชาภาษาไทย ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 1.08 และเมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยในระดับเขตพื้นที่ สพฐ. และประเทศ พบว่า โรงเรียนบ้านขามมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าทุกระดับ ทั้งโดยรวมและรายวิชา

ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่ากระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนบ้านขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีกระบวนการดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่เป็นระบบ สัมพันธ์กันทุกขั้นตอน มีลำดับขั้นตอนการดำเนินการที่ชัดเจน เหมาะสมสำหรับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเริ่มต้นจากศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การกำหนดเป้าหมายและความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่ชัดเจน การสร้างความตระหนักและการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง การประเมินผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพ และมีการจัดกิจกรรมเสริมเติมความรู้ให้กับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนบ้านขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จึงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเกิดสัมฤทธิ์ผลเป็นที่น่าพอใจในเชิงประจักษ์ ในส่วนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โดยรวมปีการศึกษา 2564 เพิ่มขึ้นจากปี 2563 ถึงร้อยละ 12.74 ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test : RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยรวมปีการศึกษา 2564 เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2563 ร้อยละ 7.47 ผลการทดสอบวัดความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (National Test : NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยรวมปีการศึกษา 2564 เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2563 ร้อยละ 61.24 และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Test : O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมปีการศึกษา 2564 สูงกว่าปีการศึกษา 2563 ร้อยละ 16.59 และครูทั้งโรงเรียนมีความพึงพอใจต่อกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียน บ้านขาม

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับลัดดา ผาพันธ์ (2561 : 65-66) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กระบวนการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเหล่าใหญ่หนองบัววิทยาคม โดยใช้กิจกรรมพัฒนาการอ่านคล่องเขียนคล่อง 4 Group Development (4D) ปีการศึกษา 2561 พบว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเหล่าใหญ่หนองบัววิทยาคม โดยใช้กิจกรรมพัฒนาการอ่านคล่องเขียนคล่อง 4 Group Development (4D) ปีการศึกษา 2561 สามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พัฒนาทักษะการอ่านและเขียนตลอดจนพัฒนาทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ดียิ่งขึ้น และยังสอดคล้องกับ อรรถพรณ โจมทา (2556 : 52-53) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคะแนน O-NET ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า เพศการเรียนกวดวิชา และพฤติกรรมทบทวนก่อนสอบของนักเรียน เพศต่างกันส่งผลต่อคะแนน O-NET เกเรดเฉลี่ยสะสม ความตั้งใจเรียน เจตคติต่อการเรียน และการเห็นความสำคัญในการสอบส่งผลต่อคะแนน O-NET ของนักเรียน ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคะแนน O-NET คือ เกเรดเฉลี่ยสะสม ความตั้งใจเรียน และเจตคติต่อการเรียน สำหรับตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับคะแนน O-NET คือ การเห็นความสำคัญในการสอบ และยังสอดคล้องกับ Lassen, S.R., Steele, M.M., & Sailor, W. (2006 : 709-711) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกำหนัดสนับสนุนเชิงบวกทั่วทั้งองค์กรกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า การสนับสนุนเชิงบวกแบบมีส่วนร่วมทั้งโรงเรียนนั้น มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสูง และพบว่าการฝึกอบรมครูและการลดปัญหาจากพฤติกรรมของนักเรียนที่เกิดขึ้นในโรงเรียนทุกด้านนั้นมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ประชา แสนเย็น (2558 : 246-249) ที่ได้วิจัยการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก โดยนำเอาผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม และผลจากการศึกษาโรงเรียนที่มีผลงานในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมที่เป็นเลิศให้เป็นกรอบในการร่างรูปแบบ ผ่านผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านประเมินความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด โดยรูปแบบมี 2 องค์ประกอบหลัก คือ 1) การวิจัยแบบมีส่วนร่วม 7 ขั้นตอน และ 2) การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 19 กิจกรรมย่อย ผลการประเมินผลรูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กอยู่ในระดับมากที่สุด ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ผู้ปกครองนักเรียน และผู้นำชุมชน มีความพึงพอใจต่อรูปแบบและความพึงพอใจต่อสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่งผลใน การยกระดับคุณภาพการศึกษา คือ (1) ระดับบุคคล ได้แก่ นักเรียนมีทักษะชีวิต มีการทำงานเป็นทีม มีความใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น (2) ระดับกลุ่ม ได้แก่ ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐาน รักษามาตรฐานและพัฒนาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา (3) ระดับองค์กร ได้แก่ มีระบบการประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาและต้นสังกัด มีรูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนที่ทำให้จัดการศึกษา

ได้บรรลุเป้าหมายผ่านการประเมิน สมศ. อาจเป็นด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้กระบวนการ 6A โรงเรียน บ้านขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ประสบผลสำเร็จส่งผลให้ค่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นทั้งระบบ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สภาพการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ในด้านการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับการดำเนินการด้านการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

1.2 สภาพการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และครอบคลุมทุกชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ และผู้เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีการศึกษาหลักสูตร มาตรฐาน ตัวชี้วัดของหลักสูตร ที่นำไปสู่การออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้จริง รวมทั้งมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของครู การนำแผนไปใช้ การบันทึกหลังแผนและนำผลไปใช้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบ การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

1.3 กระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนบ้านขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาอื่นสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ตามบริบทและความเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในด้านอื่น ๆ หรือให้ครอบคลุมคุณภาพผู้เรียนทุกด้านตามกรอบการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา เพื่อให้ได้กระบวนการ หรือแนวทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้านและเต็มตามศักยภาพ

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับแนวทาง กลยุทธ์ หรือรูปแบบการบริหารเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือด้านอื่น ๆ เพื่อให้สถานศึกษา หรือผู้บริหารสถานศึกษาได้มีนวัตกรรม การ

บริหารที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามสภาพ ความต้องการจำเป็นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อช่วยให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา ตลอดจนบุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำสารสนเทศจากการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนหรือจัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรมและดำเนินการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพในโอกาสต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จรรยา จัปปัง และคณะ. (2555). รูปแบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามยุทธศาสตร์ การพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา*. 6(2), 9-72.
- จันทิมา นนทิก. (2552). *การสังเคราะห์วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ระบบเรียนรู้ : การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน*. กรุงเทพฯ : โครงการพัฒนาโรงเรียนเข้มแข็งด้วยการจัดการความรู้ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).
- จำเริญ จิตรหลัง. (2562). *กลยุทธ์การยกระดับผลสัมฤทธิ์ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ : สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร.
- ธนสมพร มโนรัตน์. (2560). รูปแบบการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติของโรงเรียนบ้านห้วยวารี (นิพัทธ์ธรรมาภรณ์อุปถัมภ์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2. ศรีสะเกษ : โรงเรียนบ้านห้วยวารี (นิพัทธ์ธรรมาภรณ์อุปถัมภ์).
- นิกร ผงทอง. (2563). รูปแบบการบริหารเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนอนุบาลเกาะกูด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำรง. *วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร*. 5(10), 53-67.
- ประชา แสนเย็น. (2558). *การพัฒนาแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประพุดพิพันธ์ ขวลิ. (2553). *การดำเนินงานยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายม่วงหวานกุดน้ำใส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4*. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประหยัด อนุศิลป์. (2555). *ผลของรูปแบบการบริหารสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2*. สระบุรี : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2.

- ประหยัด อินแปง. (2556). ปัญหาและความต้องการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 20 จังหวัดอุดรธานี. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พรศักดิ์ สุจริตรักษ์ และสุพัตรา สุจริตรักษ์. (2564). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมทักษะของผู้เรียน
ในศตวรรษที่ 21. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 15(2), 120-137.
- ลัดดา ผาพันธ์. (2561). รายงานผลการวิจัยกระบวนการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียนโรงเรียนเหล่าใหญ่เขาลำน้ำวิทยาเขต โดยใช้กิจกรรมพัฒนาการอ่านคล่องเขียนคล่อง 4 Group
Development (4D) ปีการศึกษา 2561. ขอนแก่น : โรงเรียนบ้านเหล่าใหญ่เขาลำน้ำวิทยาเขต.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). การเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : โอเพ่นเวิลด์ส พับลิชชิง เฮาส์ จำกัด.
- วิสิทธิ์ศักดิ์ ชัยเกิด. (2559). การพัฒนารูปแบบการจัดการเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการยกระดับคุณภาพ
การศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- ศุภกฤต ดิษฐสุวรรณ. (2559). การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามมาตรการ 9 ส.
โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการสุวรรณภูมิ. รายงานการศึกษาส่วนบุคคล หลักสูตรพัฒนานัก
บริหารระดับสูง กระทรวงศึกษาธิการ (นบส.ศธ.) รุ่นที่ 6. นครปฐม : สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และ
บุคลากรทางการศึกษา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. (2564). รายงานค่าสถิติ O-NET การทดสอบทาง
การศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2563. สกลนคร : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2556). ปฏิรูปการเรียนรู้ สอนถูกวิธี ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้
ผล O-NET สูงขึ้น มาตรฐานระดับสากลพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน. กรุงเทพฯ : สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2555). คู่มือการประเมิน
คุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสถานศึกษา (แก้ไข
เพิ่มเติม พฤศจิกายน 2554). สมุทรปราการ : ออฟเซ็ท พลัส.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2557). รายงานการประเมิน
คุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านขาม ตำบลขัว
ก่าย อำเภอนวนนิวาส จังหวัดสกลนคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3.
กรุงเทพฯ : สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ : บริษัท
พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2560). *รายงานคณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้าน
การศึกษาเรื่อง “การสร้างกลไกประชารัฐระดับพื้นที่เพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาแบบมีส่วนร่วม.”* กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดร้อยเอ็ด. (2563). *การพัฒนารูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อยก
ผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-NET) ของจังหวัดร้อยเอ็ด*. ร้อยเอ็ด:
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดร้อยเอ็ด.

สุรพล พิมพ์สอน. (2557). *กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การ
บริหารและการพัฒนา*. กำแพงเพชร : มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

อภิวัฒน์ แสนคุ้ม. (2561). *การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยนวัตกรรม School Test*.

วารสารวิชาการ. 21(2), 19-29.

อรพรรณ โจมทา. (2556). *การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคะแนน O-NET ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปี
การศึกษา 2555 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2. การศึกษาค้นคว้าอิสระ
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

อรสา ดีทุ่ง. (2559). *กลยุทธ์การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. เชียงใหม่ :
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อุดมสิน คันธภูมิ. (2558). *การพัฒนาแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสำหรับ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา
ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการพัฒนาการศึกษา. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

Bizer-hansen, L. L. (2020). *Investigating learning-oriented feedback as instructional process: A
pedagogy of engagement and contingency to empower student learning the 21st-
century classroom*. Doctorate in education, California State University.

Lassen, S.R., Steele, M.M., & Sailor, W. (2006) The Relationship of School-Wide Positive
Behavior Support to Academic Achievement in an Urban Middle School. *Psychology in
the Schools*, 43, 701-712. <https://doi.org/10.1002/pits.20177>